LIBRIS | We know books

LUCIAN PRICOP

DICȚIONAR EXPLICATIV AL LIMBII ROMÂNE

EDITURA CARTEX 2000

LIBRIS | We know books

Abrevieri

adj. – adjectiv
adv. – adverb
anat. – anatomie
arh. – arhaism
arhit. – arhitectură
art. – articol
astron. – astronomie
biol. – biologie
bis. – biserică
bot. – botanică
chim. – chimie
conj. – conjuncție
constr. – construcții
cont. – contabilitate
depr. – depreciativ
dr. – drept
ec. – economie
f. – feminin
fam. – familiar
farm. – farmacie
fig. – figurat
filoz. – filozofie
fin. – finanțe
fiz. – fizică
fiziol. – fiziologie
geogr. – geografie
geol. – geologie
geom. – geometrie
gram. – gramatică
interj. – interjecție
intr. – intranzitiv
invar. – invariabil
ist. – istorie
înv. – învechit
jur. – juridic
lingv. – lingvistică
lit. – literatură
livr. – livresc
log. – logică
m. – masculin
mat. – matematică
mec. – mecanică
med. – medicină
mil. – militar
mitol. – mitologie
muz. – muzică
n. – neutru
num. – numeral
peior. – peiorativ
pl. – plural
pol. – politică
pop. – popular
prep. – prepoziție
pron. – pronume
psih. – psihologie
refl. – reflexiv
reg. – regional
s. – substantiv
sg. – singular
tehn. – tehnică
tr. – tranzitiv
vb. – verb
zool. – zoologie

LIBRIS | We know books

A

a[1] s.m. Prima literă a alfabetului limbii române; sunet (vocală) notat cu această literă.

a[2] interj. **1.** Exclamație care exprimă admirație, surprindere, supărare etc. **2.** Exclamație care însoțește reamintirea bruscă a ceva.

abajúr, *abajururi* s.n. Apărătoare de sticlă, de metal etc. fixată la o lampă, care îndreaptă razele de lumină în direcția dorită.

abandón, *abandonuri* s.n. **1.** Faptul de a abandona. **2.** (Dr.) ~ *de familie* = părăsirea familiei, a copiilor etc. de către persoana care are obligația legală de a-i întreține.

abandoná, *abandonez* vb. I tr. și intr. A părăsi, a lăsa la voia întâmplării pe cineva sau ceva; a renunța (definitiv) la ceva.

abáte, *abát* vb. III. **1.** Tr., refl. și intr. A (se) îndepărta de la un drum de urmat, de la o anumită direcție, (fig.) de la o normă, de la o linie de conduită etc. Refl. A se opri în treacăt undeva sau la cineva (părăsind drumul inițial). **2.** Refl. (Despre fenomene ale naturii, nenorociri). A veni pe neașteptate (și cu intensitate).

abátere, *abateri* s.f. **1.** (Dr.) Încălcare a unor dispoziții legale. **2.** (Tehn.) Diferența dintre valoarea măsurată și cea reală a unei mărimi.

abatór, *abatoare* s.n. Loc unde se sacrifică animalele pentru consum.

abătút, -ă, *abătuți, -te* adj. Descurajat, deprimat.

abcés, *abcese* s.n. Puroi acumulat într-un țesut sau într-un organ.

abdicá, *abdic* vb. I intr. A renunța la tron; (fig.) a renunța la ceva, a se resemna.

abdomén, *abdomene* s.n. Partea corpului dintre torace și bazin, în care se află stomacul și intestinele.

aberánt, -ă, *aberanți, -te* adj. Care constituie o aberație; anormal.

aberáție, *aberații* s.f. **1.** Abatere de la normal; (p. ext.) absurditate. **2.** (Fiz.) Deformare a unei imagini produse de un instrument optic.

abiá adv. **1.** Cu greu, anevoie. **2.** Foarte puțin (cantitativ sau intensiv); de foarte puțină vreme.

abíl, -ă, *abili, -e* adj. Îndemânatic, iscusit; descurcăreț.

abilitá, *abilitez* vb. I tr. A-i recunoaște cuiva o anumită calificare, în urma unei probe.

abís, *abisuri* s.n. Prăpastie adâncă.

abjéct, -ă, *abjecți, -te* adj. Care inspiră repulsie, dispreț; josnic.

abjécție, *abjecții* s.f. Faptă sau atitudine abjectă.

abnegáție s.f. Devotament (dus până la sacrificiu).

abolí, *abolesc* vb. IV tr. (Jur.) A desființa o instituție, o stare social-politică, anumite uzanțe; a anula o lege.

LIBRIS We know books

abonă, *abonez* vb. I tr. şi refl. A face un abonament.

abonamént, *abonamente* s.n. Convenţie prin care, în schimbul unei sume de bani, se obţine, pe o anumită perioadă, dreptul de a folosi anumite servicii publice, de a primi un ziar etc.

abordá, *abordez* vb. I. **1.** Intr. (Despre nave) A se apropia de bordul altei nave; a se ciocni de altă navă, de un dig etc. A acosta. **2.** Tr. A opri pe cineva pentru a-i vorbi. **3.** Tr. A începe studierea, tratarea unui subiect; a deschide vorba despre ceva.

abreviá, *abreviez* vb. I tr. A prescurta un cuvânt, o denumire etc.

abrogá, *abróg* vb. I. tr. A scoate din vigoare o lege sau un alt act normativ; a anula, a suprima.

abrúpt, -ă, *abrupţi, -te* adj. (Despre forme de relief) Cu pantă foarte înclinată.

abrutizá, *abrutizez* vb. I tr. şi refl. A deveni sau a face să devină insensibil, ca o brută.

absént, -ă, *absenţi, -te* adj. Care lipseşte. (Fig.) Distrat, neatent.

absentá, *absentez* vb. I intr. A lipsi dintr-un loc unde ar trebui să fie prezent.

absolút, -ă, *absoluţi, -te* adj., adv. **1.** Adj. Care este independent de orice condiţii şi relaţii; care nu comportă excepţii, perfect. **2.** Adv. (cu valoare de superlativ) Perfect, exact, întocmai.

absolvént, -ă, *absolvenţi, -te* s.m. şi f. Persoană care a absolvit un an şcolar, un ciclu sau o formă de învăţământ.

absolví, *absolvesc* vb. IV tr. **1.** A termina un an şcolar, un ciclu sau o formă de învăţământ. **2.** (Dr.) A scuti de pedeapsă.

absorbí, *absórb* vb. IV tr. **1.** A încorpora (un gaz, un lichid). **2.** (Fig.) A preocupa mult, a interesa.

absórbţie, *absorbţii* s.f. **1.** Fenomen prin care un lichid sau un solid încorporează din afară o substanţă. **2.** (Fiz.) Fenomenul reţinerii de către un corp a unei părţi din energia radiată care cade asupra lui.

abstinént, -ă, *abstinenţi, -te* s.m. şi f. Persoană care se abţine de la unele alimente, băuturi, de la satisfacerea unor necesităţi fiziologice etc.

abstráct, -ă, *abstracţi, -te* adj. **1.** Care este gândit în mod separat de realitatea directă. **2.** Conceput în mod prea general; greu de înţeles.

abstractizáre s.f. Operaţie a gândirii prin care se desprind şi se reţin numai însuşirile şi relaţiile esenţiale ale obiectului cercetat.

absúrd, -ă, *absurzi, -de* adj. Care contravine logicii.

absurdităte, *absurdităţi* s.f. Caracterul a ceea ce este absurd; idee, lucru absurd.

abţíne, *abţín* vb. III refl. A se reţine de la ceva.

abundá, pers. 3 *abúndă* vb. I intr. A se găsi sau a avea în cantitate mare.

abundént, -ă, *abundenţi, -te* adj. Care abundă.

abundénţă s.f. Cantitate mare; belşug, bogăţie.

aburí, *aburesc* vb. IV tr. şi refl. A (se) acoperi cu picături fine provenite din condensarea aburilor.

abúz, *abuzuri* s.n. **1.** Încălcare a legalităţii, faptă ilegală. *~ de putere* = faptă săvârşită de cineva prin depăşirea atribuţiilor sale. **2.** Exces în folosirea unui lucru.

ac, *ace* s.n. **1.** Ustensilă subţire de metal, servind la cusut. **2.** Nume dat unor obiecte asemănătoare cu acul **(1),** având diverse întrebuinţări: *ac cu gămălie; ac de seringă; ac indicator* (la aparate de măsurat) etc. **3.** Organ în formă de ac **(1),** de apărare sau de atac, al unor animale sau insecte. **4.** Frunză subţire şi ascuţită, caracteristică coniferelor.

academíe, *academii* s.f. **1.** Instituţie superioară de cultură şi ştiinţă care cuprinde savanţi, literaţi, artişti etc. **2.** Nume dat unor şcoli de învăţământ superior.

acalmíe s.f. Perioadă de liniştire temporară a vântului, a valurilor. (Fig.) răstimp de linişte într-o perioadă frământată.

acaparé, *acaparez* vb. I tr. A pune stăpânire (cu forţa) pe ceva.

accelerá, *accelerez* vb. I tr. A mări viteza de deplasare a unui mobil sau de funcţionare a unui sistem tehnic; a grăbi (o acţiune).

accelerát, -ă, *acceleraţi, -te* adj. Care are o viteză sau o frecvenţă din ce în ce mai mare (peste cea normală). *Tren ~* şi substantivat, n. = tren care are viteză mai mare decât a personalului şi care nu opreşte în toate staţiile.

acceleratór, *acceleratoare* s.n. **1.** Mecanism care serveşte la variaţia turaţiei unui motor. **2.** Instalaţie complexă pentru accelerarea microparticulelor (electroni, protoni etc.) până la viteze foarte mari.

acceleráţie, *acceleraţii* s.f. Variaţie a vitezei unui corp.

accént, *accente* s.n. **1.** Pronunţare mai intensă sau pe un ton mai înalt a unei silabe dintr-un cuvânt ori a unui cuvânt dintr-un grup sintactic; expresie a vocii, intonaţie; (concr.) semn grafic prin care se marchează această pronunţare. **2.** Fel particular de a pronunţa, specific unui grai sau unei limbi.

accentuá, *accentuez* vb. I. **1.** Tr. A marca accentul **(1)** prin semnul grafic sau prin intonaţie. **2.** Tr. (Fig.) A sublinia o idee, a o întări. **3.** Refl. (Fig.) A se intensifica.

acceptá, *accépt* vb. I tr. A fi de acord cu…; a consimţi să…

accés, *accese* s.n. **1.** Posibilitate sau drept de a pătrunde ori de a ajunge undeva. Manifestare bruscă, la intervale variabile, a unor tulburări organice; izbucnire violentă a unei stări sufleteşti. **3.** (Inform.) Faptul de a accesa.

accesá, *accesez* vb. I tr. (Inform.) A efectua o operaţie de căutare şi obţinere a unei informaţii înregistrate în memoria unui calculator.

accesíbil, -ă, *accesibili, -e* adj. **1.** La care se poate ajunge (uşor). **2.** Care este uşor de înţeles.

accesóriu, -ie, *accesorii* adj., s.n. (Obiect, piesă) care serveşte unui ansamblu fără a face parte integrantă din acesta.

accidentá, *accidentez* vb. I refl. şi tr. A suferi sau a provoca cuiva un accident.

accidentál, -ă, *accidentali, -e* adj. Întâmplător.

acél, aceá, *acei, acele* adj. dem. (Precedând substantivul) Care este relativ depărtat de vorbitor; (pop. şi fam.) ăla. –Var. (urmând substantivul) **acéla, acéea.**

acéla, acéea, *aceia, acelea* pron. dem. Indică pe cineva sau ceva care este relativ depărtat de vorbitor; (pop. şi fam.) ăla.

acélaşi, acéeaşi, *aceiaşi, aceleaşi* pron. şi adj. dem. (care este) tot (sau chiar) acela; (care este) ca mai înainte, neschimbat.

acérb, -ă, *acerbi, -e* adj. Înverşunat, necruţător.

acést, aceástă, *aceşti, aceste* adj. dem. (precedând substantivul) Care este relativ apropiat de vorbitor. – Var. (urmând substantivul) **acésta, aceásta.**

acésta, aceásta, *aceştia, acestea* pron. dem. Indică pe cineva sau ceva care este relativ apropiat de vorbitor.

LIBRIS We know books

acétic, -ă adj. *Acid ~* = lichid incolor, cu miros înțepător, folosit în industria farmaceutică, a coloranților, în alimentație.

achitá, *achit* vb. I **1.** Tr. și refl. A(-și) plăti o obligație materială sau morală. **2.** Tr. (Jur.) A declara pe cineva nevinovat.

achiziție, *achiziții* s.f. Procurare de obiecte rare în condiții avantajoase.

achiziționá, *achiziționez* vb. I tr. A procura prin achiziție.

acíd, -ă, *acizi, -de* adj., s.m. **1.** S.m. (Chim.) Substanță care, în soluție apoasă, are gust acru și înroșește hârtia albastră de turnesol, iar în combinație cu metale formează săruri. **2.** Adj. Care are proprietățile unui acid **(1)**.

aclamá, *aclám* vb. I tr. A-și manifesta, prin aclamații, aprobarea sau entuziasmul față de cineva sau de ceva.

aclimatizá, *aclimatizez* vb. I tr. A adapta o plantă sau un animal la un climat nou.

acnée s.f. Boală de piele caracterizată prin apariția, mai ales pe față, a unor coșuri.

acoládă, *acolade* s.f. Semn grafic în formă de arc care unește cuvinte, formule, cifre etc.

acolít, *acoliți* s.m. Persoană care ajută pe cineva într-o acțiune reprobabilă.

acomodá, *acomodez* vb. I refl. A se deprinde cu noi condiții de viață, de muncă etc.

acomodáre, *acomodări* s.f. Acțiunea de a se acomoda; autoreglare a organelor de simț în vederea perceperii optime a stimulilor.

acompaniá, *acompaniez* vb. I tr. **1.** A executa partea de acompaniament a unei piese muzicale. **2.** A însoți pe cineva.

acompaniamént, *acompaniamente* s.n. Totalitatea elementelor armonice, ritmice, care însoțesc o melodie în armonie cu aceasta.

acónt, *aconturi* s.n. Sumă de bani plătită anticipat din prețul unor servicii sau furnituri, ca garanție.

acoperí, *acópăr* vb. IV tr. **1.** A așeza peste un obiect sau peste o ființă ceva, a înveli. **2.** A pune peste un obiect deschis ceva, a astupa. **3.** A ascunde, a tăinui. **4.** A depăși în intensitate, a înăbuși un zgomot, o melodie etc. **5.** (Mil.) A lua măsuri de protecție a trupelor și a obiectivelor împotriva atacurilor inamice.

acoperíre, *acoperiri* s.f. **1.** Acțiunea de a acoperi. **2.** (Ec.) Fond de valori certe pe baza cărora băncile de emisie asigură convertirea bancnotelor. Posibilitate de a face față unei cheltuieli.

acórd, *acorduri* s.n. **1.** Înțelegere, învoială între două sau mai multe persoane. **2.** (Gram.) Concordanță de număr, gen, caz sau persoană între formele cuvintelor și determinantele lor.

acordá, 1, 2 *acórd,* **3** *acordez* vb. I tr. **1.** A da ceva cu bunăvoință, cu atenție. **2.** A stabili un acord gramatical. **3.** A aduce tonurile unui instrument muzical la înălțimea corectă.

acordeón, *acordeoane* s.n. Instrument muzical portabil, cu burduf, claviatură și butoane.

acostá, *acostez* vb. I **1.** Intr. (Despre nave) A se apropia (în vederea legării) de chei, de țărm etc. **2.** Tr. (Fig.) A opri pe cineva din drum și a i se adresa în mod supărător.

acreditá, *acreditez* vb. I tr. A numi și a trimite, în altă țară sau la o manifestare publică, un împuternicit (diplomat, ziarist).

acrí, *acresc* vb. IV tr. și refl. A face să devină sau a deveni (mai) acru; (refl.; despre alimente) a se altera, a se strica.

acrobát, -ă, *acrobați, -te* s.m. și f. Gimnast specializat în acrobații.

acrobație, *acrobații* s.f. Exercițiu dificil de gimnastică sau de echilibristică.

acrostíh, *acrostihuri* s.n. Poezie în care literele inițiale ale versurilor alcătuiesc un cuvânt sau o propoziție.

ácru, -ă, *acri, -e* adj. **1.** Care are gustul ca al oțetului. **2.** (Fig.; despre oameni) Morocănos, ursuz.

act, *acte* s.n. **1.** Document eliberat de o autoritate, prin care se atestă un fapt, o obligație etc. **2.** Manifestare a activității umane; acțiune, faptă. **3.** Principala subîmpărțire a unei opere dramatice.

actív, -ă, *activi, -e* adj., s.n. **1.** Adj. Care participă în mod efectiv la o acțiune. **2.** Adj. (Chim.) *Substanță ~ă* = substanță care intră ușor în reacții. **3.** Adj. (Ec.; despre operații economice) La care veniturile sunt mai mari decât cheltuielile. **4.** S.n. (Ec.) Totalitatea mijloacelor economice aparținând unei întreprinderi, instituții sau organizații economice.

activá, *activez* vb. I. **1.** Intr. A desfășura o activitate **(1). 2.** Tr. A face ca ceva să devină activ, a pune în acțiune.

activitáte, *activități* s.f. **1.** Ansamblu de acte fizice, intelectuale și morale făcute în vederea unui anumit rezultat; manifestare a unei energii, a unei forțe; muncă, ocupație. **2.** (Fiziol.) *~ nervoasă superioară* = activitate a etajelor superioare ale sistemului nervos prin care se realizează adaptarea la mediu a organismului animal și uman. **3.** *~ solară* = ansamblul fenomenelor care au loc la suprafața Soarelui (petele, erupțiile, protuberanțele etc.).

actuál, -ă, *actuali, -e* adj. Care există sau care se petrece în momentul de față; de acum, din prezent.

actualitáte, *actualități* s.f. Timpul de față, prezent. Faptul de a fi actual; (la pl.) evenimente la ordinea zilei, curente.

actualizá, *actualizez* vb. I. tr. A face ca ceva să devină actual.

acționá, *acționez* vb. I **1.** Intr. A face, a întreprinde ceva. **2.** Intr. A exercita o influență asupra cuiva sau a ceva. **3.** Tr. A face să funcționeze un sistem tehnic.

acționár, -ă, *acționari,-e* s.m. și f. Persoană care posedă acțiuni **(5)**.

acțiúne, *acțiuni* s.f. **1.** Faptul de a acționa **(1)**; activitate întreprinsă pentru atingerea unui scop. **2.** Exercitarea unei forțe sau a unei influențe asupra cuiva ori a ceva. **3.** (Gram.) Starea, mișcarea, procesul etc. exprimate de verb. **4.** Desfășurarea evenimentelor într-o operă literară. **5.** (Ec.) Hârtie de valoare care dovedește participarea deținătorului la capitalul unei societăți și pe baza căreia acesta primește dividende.

acuarélă, *acuarele* s.f. **1.** Culori **(2)** care se folosesc în pictură, fiind diluate cu apă. **2.** Tehnică picturală în care se folosesc acuarele **(1). 3.** Pictură executată cu acuarele **(1)**.

acúm adv. **1.** În momentul de față, în împrejurările actuale; imediat. **2.** Înainte cu... (socotind din momentul acesta). – Var. **acúma.**

acumulá, *acumulez* vb. I tr. A aduna, a strânge, a înmagazina.

acumulatór, n. *acumulatoare,* m. *acumulatori* s.n., s.m. Aparat sau rezervor folosit pentru înmagazinare de energie sau de agenți energetici.

acústic, -ă, *acustici, -ce* adj., s.f. **1.** Adj. Care emite, transmite sau recepționează unde sonore; care se referă la sunete. **2.** S.f. Calitatea de a propaga sunetele și de a ușura perceperea lor.

acút, -ă, *acuți, -te* adj. **1.** (Despre dureri) Pătrunzător, violent; (despre boli) cu evoluție rapidă și manifestări de criză. **2.** (Muz.; despre sunete) Înalt, ascuțit.

acuzá, *acúz* vb. I tr. A învinovăți.

LIBRIS | We know books

acuzáre, *acuzări* s.f. Acțiunea de a acuza. Persoană care susține învinuirea într-un proces.

acuzát, -ă, *acuzați, -te* s.m. și f. Inculpat.

acuzatív, *acuzative* „forme de acuzativ" s.n. (Gram.) Caz al declinării, cu funcție specifică de complement direct, iar atunci când este precedat de prepoziții, și cu alte funcții.

acuzatór, -oáre, *acuzatori, -oare* adj., s.m. și f. (Persoană) care acuză.

acvárіu, *acvarii* s.n. Vas sau bazin cu apă în care se țin plante sau animale acvatice vii; loc în care se află astfel de bazine.

acvátic, -ă, *acvatici, -ce* adj. **1.** Care trăiește în apă. **2.** Format din apă. *Mediu acvatic.*

adáos, *adaosuri* s.n. Ceea ce se adaugă la ceva.

adaptá, *adaptez* vb. I. **1.** Tr. A face să se potrivească, să corespundă. **2.** Refl. A se acomoda.

adăpóst, *adăposturi* s.n. **1.** Construcție pentru protecția oamenilor sau a animalelor contra intemperiilor sau a primejdiilor; loc ferit unde se adăpostește cineva. **2.** (Mil.) Construcție specială pentru protecția împotriva focului inamicului, a atacurilor aeriene etc.

adăpostí, *adăpostesc* vb. IV tr. și refl. A (se) feri, a (se) proteja (în adăpost **1).**

adăugá, *adáug* vb. I. **1.** Tr. A mai pune peste..., a pune în plus. A completa (cele spuse sau scrise). **2.** Tr. și refl. A (se) alătura, a (se) alipi.

adânc, -ă, 1, 2, 3 *adânci,* **4** *adâncuri* adj., s.n. **1.** Adj. (Despre ape, cavități etc.) Al cărui fund se află la distanță (mare) de marginea de sus. **2.** Adj. Întins până departe în linie orizontală (*pădure adâncă*) sau verticală (*rădăcini adânci*). **3.** Adj. (Fig.) Puternic, intens, profund. **4.** S.n. Adâncime (considerată vertical sau orizontal).

adânci, *adâncesc* vb. IV. **1.** Tr. A face să fie mai adânc **(1). 2.** Refl. A intra, a pătrunde în adâncime, a înainta spre interior. **3.** Tr. (Fig.) A pătrunde cu mintea, a studia în profunzime. **4.** Refl. (Fig.) A se lăsa absorbit de ceva, a se cufunda în...

adâncíme, *adâncimi* s.f. **1.** Însușirea de a fi adânc **(1);** distanță de la suprafața unei adâncituri sau a unei ape până la fundul ei. **2.** Depărtare (într-un spațiu, într-o pădure etc.). **3.** Profunzime, intensitate.

adâncitúră, *adâncituri* s.f. Parte scobită a unei suprafețe.

adecvát, -ă, *adecvați, -te* adj. Corespunzător, potrivit.

ademení, *ademenesc* vb. IV tr. A atrage, a ispiti; a amăgi; a seduce.

ademenitór, -oáre, *ademenitori, -oare* adj. Care ademenește.

adépt, -ă, *adepți, -te* s.m. și f. Persoană care adoptă și susține o teorie, o doctrină, care împărtășește convingerile cuiva.

aderá, *adér* vb. I intr. **1.** A fi în favoarea unei ideologii, a unui partid etc. **2.** A se ține lipit de ceva.

adésea adv. În repetate rânduri, de multe ori.

adevăr, *adevăruri* s.n. **1.** Oglindirea fidelă a realității în gândire; concordanță între cunoștințele noastre și realitate. **2.** Justețe, exactitate.

adevărát, -ă, *adevărați, -te* adj. **1.** Conform cu adevărul. **2.** Care nu poate fi pus la îndoială, real.

adeverí, *adeveresc* vb. IV tr. și refl. A (se) dovedi, a (se) confirma ca adevărat **(1).**

adeverínță, *adeverințe* s.f. Înscris prin care se atestă un fapt, un drept etc.

adeziúne, *adeziuni* s.f. **1.** Aderare la o idee, la un partid etc. **2.** (Fiz.) Fenomen care se manifestă la contactul dintre două corpuri de naturi diferite, datorită atracției dintre moleculele acelor corpuri.

adezív, -ă, *adezivi, -e* adj., s.m. **1.** Adj. (Despre materiale) Care aderă; care are proprietatea de a lipi. **2.** S.m. Produs chimic care permite încleierea a două suprafețe.

ad-hóc adv. Anume pentru acest scop. (Adjectival) *Divanurile ad-hoc.*

adiá, pers. 3 *adie* vb. I intr. **1.** (Despre vânt) A sufla ușor, lin. **2.** (Despre miresme) a se propaga câte puțin, în unde ușoare.

adiacént, -ă, *adiacenți, -te* adj. Alăturat. *Unghiuri ~e* = (două) unghiuri situate în același plan, care au același vârf și o latură comună.

adícă adv. **1.** Cu alte cuvinte. **2.** La urma urmei.

adiére, *adieri* s.f. Suflare ușoară de vânt.

adineáuri adv. Cu puțin înainte, nu de mult.

adío interj. Rămas bun (pentru totdeauna)! (Ironic) S-a terminat cu...

adițiónál, -ă, *adiționali, -e* adj. Care se adaugă la ceva. *Act adițional.*

adjectív, *adjective* s.n. Parte de vorbire flexibilă care însoțește un substantiv cu care se acordă în gen, număr și caz și pe care îl determină.

adjectivál, -ă, *adjectivali, -e* adj. Care are valoare de adjectiv; care este exprimat printr-un adjectiv.

adjudecá, *adjúdec* vb. I tr. **1.** A atribui un bun scos la licitație persoanei care oferă prețul cel mai mare. **2.** (Sport) *A-și ~ victoria* = a obține victoria într-o competiție.

adjúnct, -ă, *adjuncți, -te* s.m. și f., adj. (Persoană) imediat subordonată conducătorului unei instituții, al unei societăți, al unei organizații etc.

administrá, *administrez* vb. I tr. **1.** A conduce (o întreprindere, o instituție, un patrimoniu etc.). **2.** A da unui bolnav un anumit medicament.

administrátor, -oáre, *administratori, -oare* s.m. și f. Persoană care administrează un bun sau un patrimoniu.

administrátie, *administrații* s.f. Organele prin care se efectuează administrarea unui bun, a unui patrimoniu etc. *~ de stat* = formă de activitate a statului pentru realizarea funcțiilor sale. *~ locală* = prefectul și/sau primarul împreună cu consiliile corespunzătoare din fiecare localitate sau județ.

admirá, *admír* vb. I tr. A privi pe cineva sau ceva cu un sentiment de încântare, a prețui.

admiratív, -ă, *admirativi, -e* adj., adv. **1.** Adj. Care exprimă admirație. **2.** Adv. Cu admirație.

admiratór, -oáre, *admiratori, -oare* s.m. și f. Persoană care admiră pe cineva sau ceva.

admirátie s.f. Sentiment de încântare, de apreciere deosebită față de cineva sau de ceva.

admisíbil, -ă, *admisibili, -e* adj. Care poate fi admis.

admíte, *admít* vb. III tr. **1.** A considera, a recunoaște ca bun, a fi de acord. **2.** A tolera, a îngădui.

admítere, *admiteri* s.f. Acțiunea de a admite. *Examen de ~* = examen pe baza căruia un candidat poate fi primit într-o formă (superioară) de învățământ.

adnotá, *adnotez* vb. I tr. A face însemnări pe marginea unui text.

adolescéntă s.f. Perioadă a dezvoltării organismului uman, care are loc între vârsta pubertății și cea de adult.

adoptív, -ă, *adoptivi, -e* adj. **1.** (Despre copii) Care a fost adoptat. **2.** (Despre o persoană) Care a adoptat **(1)** pe cineva.

adópție, *adopții* s.f. Act juridic prin care se adoptă.